

ЧАСОПИСЬ
для
руських родин.
Виходить щодня
крім днів по
недільях і святах.

БУЖОВИНА

Редакція і адміністрація в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.
Передплата
10 зр.

Загальний податок заробковий.

Замість дотеперішнього податку заробкового настане від нового року 1898 новий податок заробковий, прозваний чомусь „загальним“ — може для того, що від него буде більше виємків, ніж від дотеперішнього. Бо коли доси заробковий податок платили також підприємства і товариства обов'язані до прилюдного складання рахунків а також такі пани, що самі не провадили ніякого зарібку, але побирали доходи з аренди, далі урядники від своїх пенсій, то тепер усі вони будуть виключені від того нового податку, а для них будуть заведені нові податки.

Хтож має платити новий заробковий податок? Закон каже; кождий, хто в нашій монархії веде промислове підприємство або має таке занятє, що дає ему зиск. Отже всі ті, що доси платили заробковий податок, будуть его платити й далі, а надто ще деякі такі люди, що доси платили тільки доходний податок, на приклад державці сільських господарств, копальні, далі люди, що заробляють своєю вмільстю, як ось лікарі, вчителі, писателі, акушерки, трафіканти і т. і. І коли доси при податку доходним вони мали ту пільгу, що не платили нічого в разі, як їх дохід був нижчий ніж 630 зр., то тепер при новім податку заробковим ніякої пільги їм не буде. Отже нпр. лікар платить загальний заробковий податок без огляду на те, який має річний дохід. Аж коли той дохід буде більший ніж 600 зр. річно, то крім заробкового податку

він буде мусів платити ще й особисто доходний податок.

Для наших людей певно найцікавіше буде знати, хто буде вільний від нового податку заробкового, а властиво на скільки він дотикає рільників, селян і передміщан. Отже розуміє ся само собою, що сільське рільне господарство не підпадає під сей податок заробковий. Особливо не підпадає під сей податок дрібне господарство, ведене по просту, де господар має плоди своєї праці або для власного ужитку, або продає сирі плоди, збіже, бульбу, вино, овочі, дрова і т. д. Так само вільне від заробкового податку буде господарство лісове, садове, польоване і риболовство, о скільки оно відбуває ся на власнім ґрунті. Колиж ти чоловіче, винаймаєш чужі сади, арендуєш громадське польоване або риболовство для торгівлі, то в таким разі мусиш платити заробковий податок.

До рільного і лісового господарства вільного від заробкового податку зачислює закон також перерібку виплодів власного господарства окрім такої перерібки, яка йде по броварах, горальнях, цукровнях і иньших заводах виразно промислових; ті заводи мусять платити заробковий податок. Так само вільний від заробкового податку той, хто на власнім ґрунті ломить камінь, видобуває глину, пісок, шутер і т. і. і продає ті річи не перероблюючи дальше. Та коли при каменоломі будуть також обтісувати камінь або з глини робити цеглу, то се вже підходить під заробковий податок.

Так само вільно буде без оподатковання продавати вироби рільного господарства. Але коли рільник схоче удержувати по-

стійний склеп для продажі своїх господарських виробів в місяці, віддаленім від головного осідку его господарства, то мусить платити заробковий податок. На пр. властитель фільварку закладає в поблизькмі місці склеп, де продає молоко, масло, яйця і т. і. вироби свого рільного господарства, — то вже за удержане того склепу мусить платити заробковий податок.

Дуже важний є той принцип нового закона, що від заробкового податку раз на завжди мають бути вільні такі чиншівники, що сидять на чужім ґрунті і обробляють его самі з родиною без постійних наємних слуг, хоч би від часу до часу і принаймали помічників для якоїсь роботи. Так само вільні будуть від того податку по містах такі робітничі (швачки, прачки), що роблять у якогось наємця або у себе дома без помічників, далі студенти, що за плату вчать чужих дїтій, або заробляють писаниною. Дуже важний для селян є той принцип, що від заробкового податку вільний є також домашній промисл: люди, що роблять усякі вироби промислові у себе дома виключно на замовлене або на рахунок підприємців і до тої роботи крім власних рук не уживають наємних, хіба своїх хатних. Отже тепер сільські ткачі, боднарі, шевці, ковалі, що не виробляють товару на продаж, а роблять тільки на замовлене або для якогось иньшого промисловця, будуть вільні від заробкового податку. Є се дуже важна пільга, бо дотеперішня неясна установа накладаючи на таких людей тяжкий податок без огляду на їх заробок страшенно підтяла у нас в цілім краю домашні промисли, котрі колись стояли дуже високо.

2)

Вуйко Дорко.

(Оповідане в галицького житя).

(Дальше.)

— Чи ти привіз з собою які книжки? — спитала ще Маня.

— Маю повну валізу. Дам тобі.

— Я не хочу дармо.

— А я за гроші тобі не дам. Я рад, коли можу своїм роздавати книжки, а тим більше тобі, що читаєш і не кидаєш книжки під лаву.

Вуйко Дорко був незвичайно вдоволений, коли вставав зза стола; подобала ся ему розмова з Манєю, звичайно троха примхотий, нетерпеливий та мовби невдоволений, повеселійшав тепер та, випрямившись, ішов до гостей з усміхом на устах. Цікава собі дівчина — ся Маня! — снувалась ему думка по голові. Як она говорить! А як змінила ся за остатні літа! Гарна дівчина.

Поговоривши з гістьми, пан директор почув утому, яку чує ся по довній дорозі, і щоб себе розрухати, вийшов на прохід в село. Зараз на дорозі стрігив пана директора якийсь хлопчина з села, поцілував его в руку, а той погладив плонця по голові, виняв з кишені якусь монету і обдарував его. Спитав, чи ходить до

школи, і дізнавшись, що се школяр, пішов собі дальше. Проходжував ся з години, розмавляв з кількома селянами та любував ся маевою красою і погодою.

Вернувши з проходу до дому перед вечером, пан директор зайшов поміж панотців, що вже позїздили ся з родинами. Між ними були знайомі его і незнайомі, то він одним представив ся, а з другими витав ся по старій знайомості. Віднайшов навіть свого товариша шкільного, панотця Сулиму, чоловіка з кругленьким, мов налитим, лицем і добре заокругленим тілом. Худий вуйко Дорко з сивючим волосем і острокінчастою бородою, що лице его чинило на вид марним, виглядав при отці Сулимі, як горстка конопель коло снопа пшениці.

Давні товариші, стрігившись по довгих літах, засїли разом на кріслах і, поки дружина весільна готовилась до походу до церкви, гуторили про минувшину.

— Недавні часи, — говорив о. Сулима — а як ти вже постарів ся! Ми не бачили ся вже тринадцять літ.

— А так, тринадцять. Ще як я був на теології, бачили ся ми в останнє — відповів вуйко Дорко.

— Деж ти подів ся, коли тебе прогнали з семинарії за якісь заказані книжки?

— Я скінчив агрономічну школу у Відні.

— Ну, і чому не глядав посади?

— Такої посади, як я бажав, не було, а такої, як мені давали, не хотів.

— І лучше на тім вийшов, що не прийняв ніякої?

— Лучше, не лучше, от я чоловік, що не трафив у свої двері — говорив пан директор сумно. — Думав, що инакше зложить ся... а ту вже і старість приходить. Вирочім мені дуже добре і я нікому не завдаю.

— А вжеж, ти був завжди характерний чоловік.

— Що-ж у тебе чувати? Жінка твоя є ту?

— Є, ось там, бачиш, на канані під зеркалом, ся з краю.

Дорко глянув на означене місце і побачив худощаву жінчину, прибрану у яскраву сукню, що — по думці его — зовсім не була їй до лица.

— Богато маєш дїтій? — спитав директор о. Сулиму.

— Семеро, хвала-бо.

— Ов! — здивував ся товариш-кавалер.

— Мають люди і більше — замітив панотець на своє оправдане. — А ти не думаєш женити ся?

— Ет! Я вже остану ся старим кавалером і громадским вуйком. Чотирех братів жонатих маю, нині пятий женить ся, три сестри замужні; близької рідні тільки, що небавом сотка буде, — на щож мені і женити ся? Волю бути для всіх вуйком, стрійком...

Загалом новий закон признає увільнене від заробкового податку всім тим, що крім свого господарства ведуть ще якийсь побічний заробок, з котрого дохід в цілім році виносить не більше як 50 зр. і коли той заробок не є частиною якогось більшого підприємства. Таким способом селянин, котрий по за своїм власним господарством заробляє фірманкою 49 зр. річно, буде вільний від заробкового податку; натомість склепикар, що надто ще продає горівку або має агенцію асекураційну, платить заробковий податок, хоч би з тих побічних занять не мав і такої суми доходу. Крім того міністер скарбу може увільнити від заробкового податку такі підприємства чи то поодиноких людей, чи товариств або громад, що не приносять ніякого постійного зиску або тільки дуже малий, а власті податкові або комісії можуть увільнити бідного оподаткованого від податку на один рік.

Мужицка одежа.

(Стаття надіслана).

Нераз уже порушали в нас справу одіжи нашого мужика. Одні вихваляють її і поручають селянам держати ся її, другі ганять та радять змінити на сьвітову, європейську. Пішло се від еміграції, бо американські Русини жалували ся безнастанно, що емігранти виставляють ся там на позорище, коли приїжджають у своїм краєвім одягу до нового сьвіта.

В чім жеж лежить вага того одягу, яку він подає користь нашим людям перед иншою одягою? Не є она дуже вигідна до роботи ані гігієнічна, бо раз буває за тяжка, раз за легка. Нашій мужецькій одягу не достає спідного убрання. Нераз мужик в зимі упріє в лісі в тяжкім кожусі, накладаючи дрова або що инше, хотів би розібрати ся з тяжкого кожуха, але під сподом нема нічо, тільки сорочка з отвертою пазухою. Таке саме буває і при молоченю. Мологільник надагне на себе кожух та сїрак і махає руками як не своїми, а розгорнути ся ему годі, бо в сорочці за зимно, а сїрак сам не пристає

до тіла та не хоронить від зимна і протягу. В літї-ж знов ходить наш мужик у самій сорочці а як надагне сїрак, то знов він за тяжкий і за горячий. Нападе его теплий дощик у поли і він загорне ся у сїрак, щоби не перемочити ся до тіла, то упріє як миш в лашці.

Ще менче гігієнічна і ще менче догідна є одіж наших сільських жінок. Їх одіж складає ся тільки з сорочки та горботки. На то приходять в зимі кожух або сїрак або одно і друге. Часом аж страх збирає, як побачимо жінку пізною осеню або і в зимі, як іде до міста з повязаною головою трема, чотирма хустами, а долом не одітим так як треба.

Але може хтось скаже, що наш селянин загартований і для него таке одіне як раз добре. Ми пристанемо і на те, бо читали раз про одного американського капітана, котрого лікарі були вже заевдрили на смерть на сухоти, а він рішив ся тогди не уживати жадного одіня, пливав на своїм кораблі цілком нагий, тільки з перевязкою довкола бедер на індійський спосіб і чув ся при тим дуже здоровим так в горячих підрівникових околицях, як і в зимних. Та через те не ослабляють ся наші виводи, що вага одіжи нашого народу не лежить в її гігієнічності і практичності.

Чи хороша наша народна одіж, про те нема що і говорити. Не то хороше, що хороше, але те, що кому подобає ся. Тай впрочім у нас в ріжних околицях є ріжні строї. В однім селі подобає ся дівчатам корона з павинних пер, в другім носять голову гладко зачесану. Декуди ходять парубки як генерали з китицями фарбованої цар-трави за капелюхами, а декуди вдоволяють ся поєдинчою стяжкою, або герданом. Ніхто не відмовить оригінальності і різномодности нашим народним строям, та оно має мале значіне при питаню, яка з того користь. Се більше річ смаку і фантазії.

Більшу користь мають вже народкі убори через те, що они надають спільну ціху нашому народови, що є мовби знаменем хліборобского стану. Сїрак з сїраком має свої спільні інтереси, сїрак з сїраком тримає одну руку, вступити ся за него в потреби, сїрак допоможе сїракови в біді і єднає ся разом до боротьби з житем за свої права, за свої інтереси. Але чи так є справді, чи наші люди дивлять ся так за сїраком, як от жиди за своїм довгим халатом, і цінять его як знамя свого хліборобского стану? Бути може, це в душі чують пошанівок для того сїрака, але на ділах того не видають. Не шанують між собою тої єдності свого стану і не вміють здобути поважання для него між иншими станами.

По нашій думці найважнійша користь з народного одягу є та, що мужик може єї сам продукувати для свого ужитку. Він не потребує тратити гроші на куповане, давати заробляти на собі фабрикам та всяким посередникам за лихі шматки, тільки може сам при своїм господарстві виробити собі міцну і дешеву одягу з домашнього полотна, з вовни та власних овечих шкір. Наша народна одяга повинна підтримувати рухливий домашній промисел між селянством щоби він задоволював всі его потреби. На селянській одяги не повинні заробляти другі, але такі самим селянам она повинна достарчати користного, побічного зарібку.

Правда, у нас є ще сільські шевці, що роблять чоботи з широкими закаблукми і підковами завбільшки мов у коня, без форм, тяжкі і не тривалі, але ті чоботи вже мало купують і самі селяни. Наші шевці сільські не старали ся видосконалити своє ремесло, научити ся красної форми чобота, поступати з ходом часу і через те покинули їх самі селяни. Є в нас і кушнірі, звичайно незаможні передміщани, що попри маленке господарство шують мужицкі кожухи та шапки. Але они звичайно є тільки робітниками, що роблять на замовлене для жидів. І шевство і кушнірство є тепер в жидівських руках і мужик купує аж від жиди-посередника. На торгах та ярмарках торгують жиди тим товаром а що найбільше наймають собі якого пискатого міщуха, що вміє людей добре здирати і дають ему продавати свій товар нібито за власний. І люди купують готове з жидівських рук.

Так само сїракове сувіно на зверхню і спідну зимову одіж виробляють у нас жиди і продають відтак селянам, а найчастійше продають уже такі готові сїраки та инше одіне. Ще декуди виробляють килимки, тайстри та горботки, але нема жадного руского торговця, або якої спільки межі самими тими, що виробляють ті річи, щоби знали ся купованем і перепродуванем того товару. По більшій часті скуповують се жиди по такій низькій ціні, що не оплатити ся плекати той домашній промисел і тому він унадає стало. А опісля відкуповують саміж селяни від жидів тайстри та горботки, оставляючи цілий зиск в жидівських руках, та не тільки се, навіть соломяні капелюхи, які плетуть пастухи з нашої соломи, є у жидів на складі і мужики купують їх за готові гроші. В Садагурі пр. є ціла уличка скленів, в котрих містять ся великі склади вишиваних жіночпх сорочок. Рідко котра вишивана сорочка, в якій пишно ходить сільська дівчина або молодичка, є ділом єї рук, або походить від швачки в селі — она куплена у жиди. Бо у жиди і є в чім вибрати і дістане далеко

— Мале вдоволене з сего. Жени ся, Дорку, ще можеш — радив о. Сулима. — От я тобі найду панну таку, як рожу.

— Ну, наприклад яку? — спитав пан директор, котрому та розмова була чомусь по душі.

— Бачиш, там коло печи стоїть панна Олімпія, донька Крамского, мого сусіда. Старий скупар, гроші має — го-го!

— Олімпія? — скривив ся Дорко на само ім'я. — За висока для мене.

— Ет, що то значить! Лучша висока, як низька. Она вже повнолітна, як раз для тебе.

— Не хочу.

— То бери панну Маню, дівчина аж любо! Она якась твоя своячка?

— Дуже далека. Колись жили ми в сусідстві з єї родиною дуже приязно.

— Отже що на неї скажеш?

Вуйко Дорко не знав нічого сказати.

— А бачиш, не маєш що закинути. Гроший там у неї буде мало, або й зовсім не буде, але за се еманципантка... Ти таку мабуть любиш?

Дорка вразило, що при слові „еманципантка“ почув у голосі о. Сулими легенький глум, але не хотів сперечати ся з ним про значіне слова.

— Розумна дівчина — відповів товаришеви — тільки за мене не вийшла би.

— Чому ні? Перебрати не може, коли не має ані гроша. Але резонувала би тобі в хаті, мов на вічу патріотів. Як би так на мене, я не брав би такої панни за жінку, що хоче бути мудрійша від мене. Жінка до кухні і до діттих, а від полїтики здалека!

Пан директор став нетерпеливий, скривив ся, підняв ся з місця і махнув рукою.

— De gustibus non est disputandum — каже. — Тобі така до вподоби, а мені еманципантка...

— Ого! чи ти вже не закохав ся, бувало, в панні Мані?

Сї слова вже до краю розлютили директора, він сказав лиш: „не такий вже я скорий“ і відійшов невдоволений. Та не увійшов ще кілька кроків, коли нараз пригадав собі, що в рахунках одної часописи, котрої адміністрацією займав ся, стоїть рубрика „о. К. Сулима з Т.“ а коло сего прізвища алягаюча пренумерата за два роки. Вернув ся назад до панотця, взяв его на бік і спитав тихо:

— Ти винен за два роки за газету. Може бись що дав тепер? Я адмініструю...

— Не маю, Дорку, тяжкі часи...

— Дай, дай! — просив Дорко. — Сядеш грати в карти і програєш, а так будеш мати хоч що-то заплачене. Якось не випадає залагати з передплатою...

Панотцєви Сулимі було дуже неміло та вкінці виняв п'ять зр. і дав товаришеви.

— На рахунок — каже ему. — Решту пізнійше.

— Добре, добре — відповів Дорко, ховаючи гроші. — А не гнівай ся, бігме, ти не знаєш, як ми бідуємо. Люди тільки винні, а вважають ся патріотами!

Тепер о. Сулима відійшов невдоволений а пан директор проворно усміхнув ся.

— Ось що з него зробило ся на селі! — подумав собі пан директор. — В него жінка до кухні і до діттих! Жінка, товаришка життя, що має тішити ся тим, чим муж тішить ся, розуміти се, що він розуміє, — до кухні, до горшків!... Ні, не так собі представляє жінку пан директор. Такої еманципантки, що прилюдно вміє тільки папіроси курити, він також не хоче, бо хоч то не велике нещасте, та ему якось не до вподоби. А от, коли жінка освічена і розуміє всі пориви і журбу чоловіка, не спинає его в роботі для громади, а ще помагає, — така жінка Доркови подобає ся. В него шал молодецький уже минув, любов не вибухне мов вулкан, мрії не затуманять здорового, холодного розуму, жите пливє правильно, як лінійний потік на долах.... До такого життя як би найшла ся яка розумна подруга, Дорко згодив би ся. Але що ту й думати про се! „Минули літа молодії, холодним вітром від надії уже повіяло...“ — нагадав собі слова поета.

По що кождий, а властиво тільки Маня і Сулима, питали ся его, чому не женить ся! Ну, не диво, що питали ся. Всі брати его жонаті, а він один старий кавалер. Нині весіле наймолодшого брата, мимоволі приходиться всім на думку Дорко. Волосє вже мов мукою припало, у бороді сиві волоски біліють мов срібні ниточки, на чолі з'явило ся вже кілька зловіщих морщин, а він ще не женить ся! То й що з того? Чи лиш він один же так самітно? Не велика штука ожєнити ся, але штука самому жити! — потішив себе пан директор такою сентенцією.

таньше як на селі. За лева до півтора лева дістане там найкращу сорочку, за котру на селі треба дати два і півтретя лева. Якимжеж способом можуть жида давати таньше як самі робітники? Бо вони платять не після товару, але після хвилі і потреби, використовують нужду людеку і коли в крайній біді селянка несе свою нову святочну вишивану сорочку на продаж або в заліг, тоді вони роблять на ній інтерес. Відтак можуть ще з заробком відродувати низше ціни вартости.

Хотай може в дечім і здало би ся змінити одіж нашого сільського населення, щоби она була практичніша і здоровіша, однак у тім напрямі не легко так завести зміну, бо звичай, мода є сильніша над усі розумні докази. Оно прийде само з часом а навіть по части вже й приходить. Особливо в фабричних околицях починають нарубки носити сіракові камізельки і коротші сірачки або кожухи, так що їм спосібніше при тяжкій роботі в зимі пр. звоженню бутюків, спускаю дерева і т. д. Але всіма силами ми повинні старати ся, а особливо самі мужики, щоби народна одіж становила важну галузь домашнього промислу нашого народу, щоби він сам її споряджав і сам нею торгував. Мужичий сірак повинен для жида бути такий тrefний, як свинське мясо. Най не бере ся торгувати мужичкою одежою, коли її ані не роблять у фабриках ані не спроваджують ні звідки, тільки самі мужики вирабляють своїми руками. То повинна бути мужичка торгівля, щоби той марний заробок з домашнього промислу лишив ся в мужичких руках. Тоді і підніс би ся домашній промисел, бо люди робили би на себе а не на жидів; тоді и була би нова галузь заробку для нашого народу.

НОВИНКИ.

Чернівці, дня 21. липня 1897.

Від неділі їздить трамвай по Чернівцях „правильно“ о стілько, що в низ до Пруга їде гладко, а в повороті під гору мусять его пхати. Крім того черновецька публіка захоче ся дуже по дитинному супротив трамваю, пхає ся у вози, як селіді в бочку і з роззявленим ротом стає на шинах. Візники видзвонюють безастанно, аби люди втікали. Магістрат поуставляв на улицах близько трамваю остерігаючі таблиці на таких поганих, необтесаних стовпах, які годились би хіба до Садагури. Білетти трамваєві, друко-

вані в трох мовах, отже і по руски, але старою кирилицею і з помилками. Всюди нам Німці якусь латку вмють причіпити.

З Наукового тов. ім. Шевченка. На останніх трох засіданях сего товариства вела ся нарада над сими справами:

1. Скликано анкету статуту в цілі ухвалення проекту нового статута товариства на 30 червня с. р. (Анкета сеєя відбулась, ухвалила проект статута і рада предложити сей проект аж на звичайних зборах в році 1898). До сеї анкети покликав виділ з поза себе і зпоза делегатів секцій ще пів: др. К. Левицького, др. С. Федаку, А. Дольницького, о. Стефановича, В. Шухевича, Ю. Романчука, др. Щ. Сельського, Ів. Белея, др. О. Колесу, І. Конача, І. Раковского, і В. Білецького.

2. Удїлено академикови В. Гнатьковичу запомогу на етнографічну поїздку до руских осель в Банаті.

3. Змінено попередню ухвалу що-до участі в ювілейнім комітеті, бо з предложення делегатів набрав виділ пересвідчення, що ювілей буде мати закраску політичну, а се було би незгідне з статутом товариства.

4. Принято до відомости, що з України прислано 786 зр. 50 кр. на резервний академічний фонд товариства.

5. Обговорено справу щоденного отворення читальні (при нагляді осібного то того призначеного урядника) спільно з товариством „Прогресивіта“ почавши від жовтня с. р.

6. Ухвалено устроїти в падолисті 1898 року ювілей 25-літнього істнованя Товариства ім. Шевченка враз з 100-літнім ювілеем першої появи „Енеїди“ Котляревського. Було би пожадано скликати також в час тього ювілею до Львова українсько-русских письменників.

7. Принято до відомости, що п. к. суд крайвий у Львові зареєстрував фірму друкарні товариства.

8. На письмо др. Пулюя з Праги постановив виділ видрукувати деякі твори з спадщини П. Куліша по своему вибору.

9. Принято до відомости, що проф. Грушевський призначив ремунерацию за редакване „Записок“, що ему належала ся на основі давніших ухвал, на утворене стіпендії для академіків, що займають ся науковими працями.

В справі катастрофи на залізниці під Коломнею — як відомо — мала особна комісія рішити, чи причиною катастрофи була вища сила елементарна (vis major), чи зла конструкція моста. Позаяк два покликані фахові знавці не могли згодити ся в своїм ореченю, то

покликано до комісії третього, рішаючого знавця, інженера Маслянку, а той орік, що причиною катастрофи була vis major. На тій підставі дирекція залізниці може не почувати ся до обовязку слати відшкодованя родинам забитих і ранених.

Всюди люблять жидів... Новий шах перексий видав дуже острі розпорядженя против жидів. Перед тим скликав усіх рабів і заявив їм, що жида мусять або прийняти релігію Магомета або винести ся з краю. Рабіни довгий час зводили шаха ріжними обіцянками, а жида дальше господарили по своєму, аж вкінці шах видав таке розпоряджене: 1. Кождий жид мусять голову зовсім голити. 2. Жидам вільно тільки пішки ходити, їздити не сміють. 3. Не вільно жидам носити європейської одежі. 4. Жидівська одежа мусять мати знак, впадаючий в очи, щоби зараз можна було розпізнати жида від чоловіка. 5. Жидівкам не вільно носити заслони на лиці. 6. Жидівкам не вільно показувати ся на улиці в строю перексих жінок. 7. Жидови не вільно будувати вишого дому ніж доми магометанських сусідів. 8. Жидам у дощ не вільно виходити на улицю. 9. На торгах не вільно жидам доторкати ся споживних артикулів. 10. Коли жид помре, то его майно припаде передовсім тим его своякам, що перейдуть на магометанську віру. 11. Жида, що прийняв магом. віру, а потім навернув ся до жидівської віри, будуть карати 10-літньою вязницею. Тих розпоряджень шаха тепер остро держуть ся в Персії. Їх заострено ще приписом, що кождий жид мусять носити на грудях табличку з написом; Moosah-ih, то значить: Я жид. Перси ненавидять жидів так, що жидівські дільниці в Тегерані в день і в ночи стереже войско.

Підводний баллон. Італійський інженер Piatti del Pozzo винайшов новий прилад підводний, значно динший від теперішних звонів. Бо коли звін поринає тільки на 80 м. в глибині, то підводний баллон може легко досягнути 400—500, отже в глибині оком людским до тепер не висліджену. Баллон сей має подобу кулі з залізної бляхи, грубої на 8 цтм. а так великої, що кількох людей може ся в ній вигідно помістити. Входить ся до неї з гори по драбині через отвір, котрий замикає ся із внї. У внутрі є досить воздуха для кількох людей на 3—4 години. Груба, скляна призматична шибка освітлює підводну глибині і через неї можна робити поміченя. З баллона вистають на внї щипці і иньші знаряди, котрими можна правити з середини і хватати різні предмети, які хоче ся винести на верх. З середини можна також кер-

Однак думка за думкою снує ся дальше в голові его. Якийсь неозначений жаль чи туга квилить у серцю его, мов дитина, що сьміяти ся не хоче, а до плачу за лінива. Але вуйко Дорко чоловік уже не молоденький, уміє наїувати над собою. Холодним розумом, мов морозом, валить самолюбні почуваня і ясным поглядом дивить ся на гостей.

Панна Маня приходить у комнату.

— А ти де, вуйку, бавив ся?

— Ходив троха на прохід.

— Я тебе маю щось порадитись. Як би ту намовити панну молоду, щоби на гостині збирала датки на будову театру? Намов її, а сам завізви гостей до складок. Все щось збере ся.

— Добре.

— А між грачів, що будуть в карти грати, я сама піду за податком. Мусять дати... правда?

— То ти й мене „обідреш?“

— Певно.

— Ну, добре, добре, щоби лиш всі дали.

— Ти будеш танцювати?

— Ні

— Атже ти колись танцював?

— Колись... а нині не буду. Сьмішно вже.

— То будеш нудити ся.

— Не бій ся, знайду собі розривку.

— Ні, вуйку, я буду тобі асистувати, не позволю, щоби ти нудив ся. Я вже досить нагуляла ся, не тужу за танцями.

Що она так до мене пристала? — думає собі пан директор і вже підозріває, що панна

Маня жартує собі з него. Але в тій самій хвили в душі сам собі докоряє, що важить ся таку сердечність називати жартом, або може й заліцанєм, котре будь-що-будь доброї слави не має. Не гарно так панни судити.

Означивши так докладно поведене панни Мані, пан директор винимає наїпроса з кишені, закурює і вдоволено розглядає ся поміж гостями. На молоденьких веселих нанночок дивить ся вже, як батько, котрого нераз радують збитки дитячі; з молодиками розмавляє протекціонально, але ласкаво. Декотий з них з виду ему не подобає ся, та по Дорку сего не пізнати.

Так минає час аж до вечера. Гостий зізджає ся щораз більше. Панна Маня яко дружка припиняє гостям букети. Вибирає своему вуйкови як найкрасний, хоч він каже, що ему все одно і квітки не дадуть ему молодости.

Пізним вечером їде вся дружина весільна до церкви. Сьвященики і питомці сьпівають, Дорків брат на лиці став румяний, як панна, а его суджена така поважна, як ніколи в житю не бувала. Присягають...

Доркови їде мороз поза плечі. Чогось его ті слова „Я беру тебе і т. д.“ так вражають — чи мило, чи неміло? — сам не знає. З хаосу думок, що роить ся в тій хвили в его голові, одна, мов оса, бренить коло уха: „А ти Дорку? А ти, Дорку?“ — „Ого! — відповідає друга думка — ти вже серце запечатав!“ — Що то значить „запечатав?“ — питає ся третя. — Хіба ти ще некремезний собі хлопець? Що волосе завчасу посивіло — не велике діло! Через те ти для дівчат ще інтереснійший... Ти вже чоло-

вік устаткований, молодечі збитки тобі не в голіві, довгів не маєш...

Голосне „многая літа“ перебиває Доркові думки. Задуманий, вертає він разом з гостями з церкви до дому. Вже брат жонатий, хоч від Дорка молодший о цілих дванадцять літ. Га, дій ся воли божа! Оженив ся брат, менче буде клопоту Доркови. Напрацював ся він на трох братів, коли батько був немичний і помер, напильнував ся їх, нажурив ся так, що годі було завчасу не носивити, а от і прийшов уже час, що наймолодший дістає свій хліб і вже не буде Дорка просити о поміч.

Згадав Дорко минувші часи і лекше стало ему на серцю. Якась відрада, тихе вдоволене заволоділо его душею, на лиці явив ся незначний усміх щастя. Зробив своє, що повинен був зробити, вивів трох молодших від себе братів на люди — як же ту не радувати ся? А сам? ет! по що й думати про се? Впрочім, шож то він сам не чоловік, в нужді жие, чи дармо хліб їсть? Хоч не жонатий, а чоловік загально поважаний, він се знає; хоч сталої посади не має, але хліба не голоден, жие собі зовсім вигідно; і не може сказати — хоч би й як річ брати — що дбає о чужу ласку, що єсть кому тягарем. Атже працює за двох, за трох!...

Осип Маковей.

(Дальше буде).

мувати баллоном, минати скелі і слідити околицю. Цілий прилад прив'язує ся ливною до берега або корабля, на повнім морі, вздовж ливни йдуть дроти телефонічні, що лучать баллон зі світлом. А і на случай, як би ливна прірвала ся нема небезпечности; треба тільки скинути олов'яні тягарі, причеплені на вії до баллона, але так що з середини можна їх відчепити, а вода сама поухає баллон до гори. Для оеанознавства е се винахід великої ваги. Сими днями роблено з ним проби на Секвані і они повелись дуже добре; дальші проби будуть робитись в Гаврі і Бресті.

Дрібні вісти. В черновецькїм університеті відбула ся нині промоція Василя Георгію на доктора теології. — Рух на залізници Бергомет-Межироди привернено наново від 17 с. м. — Професор черновоцької гімназії др. Рудольф Деволецкий іменований професором нової гімназії в Медліну.

Пам'ятайте на Народний Дім
в Чернівцях!

„Дністер“

товариство взаїмних обезпечень
у Львові в домі „Просвіти“ Ринок 10.

перше і одинокє руске товариство асекураційне, обезпечає будинки, скот, господарскі знаряди, збіже в зерні і соломі, сіно в стогах і будинках против шкідливих вогнів за можливо найнижшою оплатою.

Дністер розпочав пятій рік своєї діяльности. Фонди „Дністра“ після заключень рахункових з днем 31-го грудня 1896 вносять: фонд основний 50.000 зр., фонд резервовий 54731 зр. 04 кр., резерва премій 34737 зр. 03 кр., разом 139468 зр. 07 кр.

Шкоди ліквідують ся і виплачує ся сейчас по пожарі. В 4-х літах виплатив „Дністер“ 1176 відшкодовань в сумі 309.147 зр. 69 кр.

На житє можна обезпечити ся через „Дністер“, після всіх можливих комбінацій в товаристві взаїмних обезпечень в Кракові, котре дає як найкористийші услівя і видає полїси і квїти в рускїм язїці.

Зголошеня о удїленє агенції в місцевостях, де „Дністер“ не е заступлений, приймають ся.

КОНКУРС.

Виділ „Народного Дому“ в Чернівцях пошукує для бурси від 1. л. вересня с. р.

УПРАВИТЕЛЯ

для надзору над питомцями бурси

і

ГОСПОДИНЮ

що подавала би питомцям харч разом з опалюванем, осьвітчуванем і чищенем комнат та пранем білизни.

Термін для зголошуваня до кінця липня с. р. — Близні услівя в „Народнім Домі“ (улиця Петровича 2.) що-дня від 6—8 год. вечером.

Хто хоче мати добру і дешеvu МАШИНУ до ШИТЯ,

най удасть ся до мене, то певно не пожалує. Нові продаю дешевше як всюди, а употреблені, ше добре удержані почавши від 20 зр. і то за готові гроші і на виплат. Хто купить у мене нову чи стару машину, за реперанцію не потребує журити ся, бо я роблю тую безплатно через цілий рік.

Русини, удавайте ся до мене, бо я також Русин і обедуку Вас по братньому

З поважанєм

В. Данилевич,
машинїст у бровари Штайнера в Чернівцях, при ул. залізничній (Bahnhofstrasse) ч. 26.

Для панів учителїв!
INSPECTIONSBERICHT,
Jahresausweis
і Шкільні повідомленя
(Schulnachrichten)
е на складі
в друкарні „Рускої Ради.“
Просимо о замовленя.

ДРУКАРНЯ „РУСКОЇ РАДИ“ в Чернівцях.

Перша на Буковині

РУСКА ДРУКАРНЯ

в Народнім Домі

при улиці Петровича ч. 2.

приймає всякі роботи друкарскі в мовах рускїй, польскїй і німецькїй.

ДОБІР БУКВ ВЕЛИКИЙ.

Роботи виконує ся скоро, солїдно і дешево.

Русини! удавайте ся з роботами до своєї рускої друкарні!

ПОЇЗДИ ЗЕЛІЗНИЦЬ від дня 1-го мая 1897 після часу середно-европейского.

Відходять з Чернівців						приходять до Чернівців						
до Неполоківців, Снятина, Львова, Відня	819	854	1232	404	1025	з Відня, Львова, Снятина, Неполоківців.	1128	320	757	811	619	
до Глибоки, Гадікфальви, Гатни, Іцкан і Бурдуженів	1148	351	832	—	635	з Бурдуженів, Іцкан, Гатни, Гадікфальви, Глибокої	—	809	1212	350	1000	
до Садагури, Бояна, Новоселці	645	430	—	—	—	з Новоселці, Бояна, Садагури	—	1113	950	—	—	
з Глибоки						до Глибоки						
до Карапчева, Сторожинця, Бергомету, Межиродів	814	535	—	—	—	з Межиродів, Бергомету, Сторожинця, Карапчева	635	1037	800	—	—	
Перший поїзд іде на шляху Бергомет, Межиродів від 1-до марта до 3-го вересня що вівторка і пятниці.						Перший поїзд іде на шляху Бергомет Карапчів тільки в понеділок; другий поїзд на шляху Бергомет-Межиродів тільки від 1. липня до 31. вересня що понеділка і четверга; третій поїзд не іде в понеділок.						
з Гадікфальви						до Гадікфальви						
до Радівців	610	1003	228	612	805	з Радівців	542	855	115	550	747	
з Гатни						до Гатни						
до Качики, Гурагумори, Вами і Кімполонгу	1010	201	—	—	—	з Кімполонгу, Вами, Гурагумори, Качики	1258	625	—	—	—	
з Іцкан						до Іцкан						
до Сучави	327	630	1009	216	718	зі Сучави	442	842	130	630	837	
з Вами						до Вами						
до Рус-Молдавиці	346	647	913	1132	250	з Рус-Молдавиці	842	1259	204	322	545	905
Поїзди ідуть від часу до часу. Розвідати можна на стациях Вами, Драгоша і обох Молдавицях.						Поїзди ходять від часу до часу. Розвідатись можна на стациях Вами, Драгоші і обох Молдавицях.						
з Карапчева						до Карапчева						
до Чудина н. С.	854	1007	615	—	—	з Чудина н. С.	555	555	—	—	—	
Перший поїзд іде що понеділка, другий з винятком понеділка, нічний кожної днини.						Перший поїзд іде що понеділка, другий з винятком понеділка.						

□ поїзди поспїшні; * поїзди особові; без знаку поїзди мішані. Час середно европейскїй іде о 46 минут піанїйше від черновецького часу; нічний час рахує ся від 6 год. вечером до 5 год. 59 мин. рано і зазначає ся підчеркне нем минут.

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

За редакцію відповідає Осип Мановей.

З друкарні „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Хромовского.

